

CENTRALNA BANKA
BOSNE I HERCEGOVINE

ЦЕНТРАЛНА БАНКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИНФО ЦББХ

У овом броју:

ПОСЛОВАЊЕ ЦББиХ У
2015. ГОДИНИ

ПОДАЦИ О
ФАЛСИФИКОВАНОМ
НОВЦУ У 2015. ГОДИНИ

ПЛАТНИ СИСТЕМИ У БИХ
У 2015. ГОДИНИ

ПРОТОКОЛАРНИ И
РАДНИ САСТАНЦИ У
ЦББиХ

Издавач: Централна банка Босне и Херцеговине;
Адреса: Маршала Тита 25, 71000 Сарајево

Припрема: Служба за односе са јавношћу

Превод текстова на енглески језик: Служба за односе са јавношћу

Лектура (језици бх. народа и енглески језик): Служба за публикације и библиотеку и Служба за протокол и преводњење

Веб страница: <http://www.cbbh.ba>
E-mail: pr@cbbh.ba
контакт телефон: (033) 278 123

ПОСЛОВАЊЕ ЦББиХ У 2015.

Централна банка Босне и Херцеговине (ЦББиХ) је и током 2015. године успјешно испуњавала све обавезе прописане Законом о ЦББиХ. Обезбијеђена је пуна конвертибилност домаће валуте, а аранжман валутног одбора, осигурао је монетарну стабилност која је изузетно важна у постојећим приликама у земљи. У комплексним и, са становишта инвеститора, ванредно неповољним условима на међународним тржиштима, ЦББиХ је проводила политику управљања девизним резервама на сигуран начин, одржавајући адекватну капитализованост. Илустрације ради, просјечна пондерисана каматна стопа на девизне резерве ЦББиХ у 2015. години била је 12 пута нижа од забиљежене у 2008. години, а просјеци приноса на једногодишње и двогодишње обвезнице деноминоване у EUR рејтинга AAA постали су негативни. При томе, задржавајући се у оквирима прихватљивог нивоа ризика у инвестирању и руководећи се, прије свага, принципом сигурности, а потом профитабилности, ЦББиХ је у 2015. години остварила добит у износу од 31.377.906,94 КМ. Од тог износа, у складу с чланом 27. Закона о ЦББиХ, на рачун обавеза према буџету институција Босне и Херцеговине, трансферисан је износ од 18.826.744,14 КМ. У склопу свог мандата, ЦББиХ је проводила активности на одржавању одговарајуће финансијске инфраструктуре и платни промет у земљи и с иностранством се одвијао без проблема. Такође, током 2015. године, ЦББиХ је извршила све обавезе које произлазе из њене улоге фискалног агента у сервисирању вањских обавеза. Као фискални агент државе, извршене су и све неопходне припреме за мисије агенција за кредитни рејтинг, при чему је ЦББиХ осигурала све услове и релевантне информације неопходне за рад на оцјени рејтинга државе, који је у 2015. години, остао непромијењен.

Имајући у виду релативно ниске стопе економског раста, слабу кредитну активност и наставак тренда раздуживања банака, ЦББиХ је, водећи рачуна о стабилности босанскохерцеговачког финансијског система, одлучила да у 2015. години не уводи негативну стопу накнаде на средства изнад обавезне резерве, преузимајући на себе трошкове проистекле из такве одлуке. Стога је једина измјена у политици обавезне резерве у 2015. години била постављање доње границе на стопу накнаде на

обавезну резерву на 0%. Тренутни макроекономски оквир је значајно другачији од посљедње измјене политике обавезне резерве 2011. године, а посебно у односу на период прије 2008. године. ЦББиХ пажљиво прати макроекономске трендове и системске ризике те ће у 2016. години бити разматране евентуалне измјене у политици обавезне резерве.

Све потенцијалне измјене политика ЦББиХ разматрају се у контексту тренутног макроекономског окружења и очекиваних трендова, а узимајући у обзир и потенцијалне ефекте измјене регулативе у финансијском сектору. С тим у вези, ЦББиХ је и у 2015. години, у складу с надлежностима дефинисаним Законом, редовно размјењивала информације о системским ризицима и ставове с ентитетским агенцијама за банкарство кроз процес координације банкарске супервизије, и у проширеном саставу, кроз Стални одбор за финансијску стабилност Босне и Херцеговине.

Осим редовних публикација, попут Годишњег извјештаја, Извјештаја о финансијској стабилности, кварталних Билтена и Мјесечних економских прегледа, током 2015. године, ЦББиХ је с релевантним домаћим и међународним институцијама, размјењивала и информације о економским трендовима и системским ризицима, кроз специјализоване извјештаје и проширујући стандардни сет статистичких података те објављивањем циљаних текстова кроз медије у циљу информисања и едукације шире јавности. Имајући у виду процес европских интеграција Босне и Херцеговине, ЦББиХ жели потврдити опредељеност да, и даље, унапређује своје пословне процесе и ради на увођењу савремених стандарда. У 2015. години дошло је до промјене управне структуре ЦББиХ. Наиме, 11. августа 2015. године истекао је мандат дотадашњим члановима Управног одбора, а дужност су преузели новоименовани чланови: др Сенад Софтић, др Кемал Козарић, др Љубиша Владушић, мр Триво Маринковић и мр Анкица Колобарић који су, између себе, изабрали новог гувернера ЦББиХ на период од шест година. Новоименовани Управни одбор ЦББиХ усвојио је Стратешки план ЦББиХ за шестогодишњи мандатни период којим су дефинисани мисија, визија и заједничке вриједности.

У 2015. РЕГИСТРОВАНО 3.300 КОМАДА ФАЛСИФИКОВАНИХ НОВЧАНИЦА И КОВАНИЦА СВИХ ВАЛУТА И АПОЕНА

У 2015. години, у Централној банци Босне и Херцеговине (ЦББиХ) регистровано је укупно 3.300 комада фалсификованих новчаница и кованица свих валута и апоена, што је за 0,39% више у односу на 2014. годину и за 20,85% мање у односу на 2013. годину. Од тога, регистровано је 1.207 комада фалсификованих новчаница конвертибилне марке, што је за 26,92% више у односу на 2014. годину и 1.853 комада фалсификованих кованица конвертибилне марке, што је за 14,88% више у односу на годину раније.

Што се тиче апоенске структуре, највише фалсификата је било у апоену од 20 КМ (760 комада или 62,97%), затим од 50 КМ (238 комада или 19,72%), те у апоену од 100 КМ (144 комада или 11,93%). Од укупног броја фалсификованих кованица, најчешће је фалсификован апоен од 1 КМ (1.395 комада или 75,28%), затим 5 КМ (348 комада или 18,78%), а најмање апоен од 2 КМ (110 комада или 5,94%).

У 2015. години, регистровано је 187 комада фалсификованих новчаница евра, што је за 36,39% мање у односу на годину раније, и за 10,95% мање у односу на 2013. годину. У апоенској структури, је најзаступљенији апоен од 20 EUR са 56 комада или 29,95%, затим од 50 EUR (52 комада или 27,81%), те апоен од 100 EUR (34 комада или 18,18%).

Осим новчаница КМ и EUR, у протеклих годину дана регистрована су и 83 комада фалсификованих новчаница у другим валутама, од чега 79 комада кривотворина америчких долара, а 77 их је било у апоену од 100 USD.

ПЛАТНИ СИСТЕМИ У БиХ У 2015.

RTGS и жиро клиринг трансакције

У 2015. години, у платним системима Централне банке Босне и Херцеговине забиљежен је раст броја трансакција, али истовремено пад вриједности. Учешће броја RTGS трансакција у укупним трансакцијама износи 2%, док је учешће у вриједности у 2015. години 83%, нешто мање у односу на годину раније, када је износило 84%. Учешће жиро клиринг трансакција у броју укупних трансакција износи 98%, а у вриједности 17%.

Првих десет банака у бх. платном промету, у укупном броју RTGS и жиро клиринг међубанкарских трансакција, учествовало је у 2015. години са 67,44%, што је смањење у односу на претпрошлу годину, када је десет банака остварило 67,8% свих трансакција. У укупној вриједности трансакција, првих десет банака учествовало је са 73,34%, смањивши тако своје учешће у самој вриједности, јер је претпрошле године првих десет банака обавило 75,57% трансакција од укупне вриједности. Карактеристично је да су пословне банке у протеклој години више користиле временски распоред пласирања платних трансакција стимулисан нижом тарифом понуђеном од стране ЦББиХ.

Кроз систем клириншког начина обрачуна међународних плаћања са Србијом пласирано је укупно 9.637 налога, чија је вриједност била 176.275.344 евра (131.046.506 евра у 2014). У систему убједљиво најјефтинијег и најбржег плаћања између двије државе учествовале су четири банке из Босне и Херцеговине.

Јединствени регистар трансакционих рачуна

За Јединствени регистар трансакционих рачуна, број приступних тачака у 2015. години је био 1.265. Те приступне тачке користе пословне банке (29 банака), микрокредитне организације (девет МКО) те лизинг организације и друге институције (укупно 70).

Организационе јединице ЦББиХ у 2015. години издале су укупно 9.878 извода из Јединственог регистра трансакционих рачуна и то Главна јединица Сарајево 7.103, Главна јединица Мостар 1.905 и Главна банка Републике Српске ЦББиХ 870.

Централни регистар кредита

Податке у Централни регистар кредита у 2015. години достављало је 29 пословних банака, 18 микрокредитних организација те 15 лизинг компанија и посебних институција.

Организационе шеме банака

Након четири узастопне године смањења броја организационих облика, у 2015. години је изражен пораст филијала и експозитура, док је истовремено смањен број најнижег организационог облика – агенција или шалтера.

Укупно су банке на крају 2015. године имале 335 филијала и 397 експозитура, док је оперативна била 141 агенција или називом код неких банака – шалтери. Општи тренд се односи и на број организационих облика у ентитетима ван ентитетског сједишта банке.

Међубанкарске и унутарбанкарске трансакције

Током 2015. године реализовано је 39.086.648 међубанкарских плаћања и 63.167.655 унутарбанкарских. У процентима исказано, у укупном броју трансакција 38% је реализовано међубанкарских трансакција кроз платне системе ЦББиХ – RTGS и жиро клиринг, насупрот 62% налога пласираних унутар банака. Посматрајући по вриједности, у 2015. години је реализовано 85.105.843.766 КМ кроз налоге међу банкама и 99.693.850.375 КМ унутар банака.

ПРОТОКОЛАРНИ И РАДНИ САСТАНЦИ У ЦББиХ

Почетком 2016. године организовани су радни и протоколарни састанци у Централној банци Босне и Херцеговине (ЦББиХ).

У Сарајеву је 26.01.2016. године одржан редовни састанак Сталног одбора за финансијску стабилност, на коме је разматрано актуелно стање у банкарском сектору, те је закључено да је банкарски сектор у цјелини стабилан и да раст штедње рефлектује очување повјерења грађана у банке. С друге стране, кредитни раст је још увијек релативно слаб и очекује се да банке повећају кредитирање, нарочито када је ријеч о пласманима привреди, што је неопходно за подршку новим инвестиционим циклусима у БиХ.

Гувернер ЦББиХ др Сенад Софтић је 05.02.2016. године одржао радни састанак са представницима Удружења

банака Босне и Херцеговине (УББиХ), које је предводио предсједник УББиХ Милан Радовић. У разговору је наглашена потреба јачања координације између свих актера финансијског и банкарског система – ЦББиХ, ентитетских агенција за банкарство, Агенције за осигурање депозита Босне и Херцеговине и комерцијалних банака на територији БиХ посредством УББиХ, у оквиру својих надлежности, а с циљем стварања повољнијег амбијента те бољег функционисања система и доношења квалитетнијих прописа и рјешења. Саговорници су се усагласили у ставу да је, у интересу транспарентности и јединственог функционисања банкарског и финансијског система, постојање Јединственог регистра трансакционих рачуна и Централног регистра кредита од круцијалне важности. Истакнуто је како је неопходно да ови регистри буду цјеловити, с ажурним подацима.

Централну банку Босне и Херцеговине је 09.02.2016. године посјетио високи представник Валентин Инцко и у разговору с гувернером Софтићем, изразио пуну и недвосмислену подршку Канцеларије високог представника Централној банци Босне и Херцеговине. "Политичка независност и аутономија кључни су састојци успјеха ЦББиХ и примјер који би у свом раду требале слиједити и друге институције, на свим нивоима. Однос према овој институцији мора бити заснован управо на поштивању тих принципа, као заштитног механизма њеног ефикасног и дјелотворног функционисања, а тиме и монетарне и финансијске стабилности саме државе," казао је високи представник и додао: "Ова институција је стуб државе и примјер другима како институције требају да раде независно, у интересу државе и грађана, а с циљем даљег развоја земље."

У посјети ЦББиХ боравили су италијански и јапански амбасадор у БиХ. Током разговора с амбасадором

Републике Италије у БиХ Њ.Е. Ruggerom Corriasom 22.02.2016. године, гувернер ЦББиХ је истакао да су економски односи БиХ и Италије, посебно у области спољнотрговинске размјене и инвестиција, у посљедње двије године знатно унапријеђени. Посебно су наглашени улога и значај комерцијалних банака које послују у БиХ, а имају мајке банке у Италији. Гувернер је казао како су комерцијалне банке у БиХ, у цјелини, више усмјерене на кредитирање становништва и буџета те да је пожељно њихово активније учешће у кредитирању привреде.

Амбасадор Јапана у БиХ Kazuяа Ogawa, приликом посјете ЦББиХ, истакао је како БиХ има велики потенцијал који није искоришћен те жељу да билатерални односи, инвестиције и спољнотрговинска размјена БиХ и Јапана буду интензивирани.

